Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
MACIEJ SZPUNAR
της 16ης Απριλίου 2015[1]

Υπόθεση C-4/14

Christophe Bohez
κατά
Ingrid Wiertz

[αίτηση του Korkein oikeus (Φινλανδία) για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως]

«Δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις — Κανονισμός (ΕΚ) 44/2001 — Διεθνής δικαιοδοσία και εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις — Εξαιρούμενες υποθέσεις — Οικογενειακό δίκαιο — Κανονισμός (ΕΚ) 2201/2003 — Διεθνής δικαιοδοσία, αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε διαφορές γονικής μέριμνας — Απόφαση σχετικά με το δικαίωμα προσωπικής επικοινωνίας ορίζουσα χρηματική ποινή — Εκτέλεση της χρηματικής ποινής»

I – **Εισαγωγή**

1. Το Korkein oikeus (ανώτατο δικαστήριο της Φινλανδίας) ερωτά το Δικαστήριο, αφενός, σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001[2] επί εκτελέσεως, σε κράτος μέλος, δικαστικής αποφάσεως που εκδόθηκε σε άλλο κράτος μέλος, όταν η απόφαση αυτή επιβάλλει χρηματική ποινή προς εξασφάλιση της ασκήσεως του δικαιώματος προσωπικής επικοινωνίας και, αφετέρου, σχετικά με τις προϋποθέσεις εκτελέσεως μιας τέτοιου είδους χρηματικής ποινής.

2. Εν γένει, η υπό κρίση υπόθεση αναδεικνύει τη δυσκολία προσδιορισμού του καθεστώτος που έχει εφαρμογή επί χρηματικής ποινής στο πλαίσιο του συστήματος αναγνωρίσεως και εκτελέσεως των δικαστικών αποφάσεων στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η δυσκολία αυτή επιτείνεται στην ειδική περίπτωση κατά την οποία το εξασφαλιζόμενο διά της χρηματικής ποινής δικαίωμα είναι δικαίωμα προσωπικής επικοινωνίας του γονέα με το τέκνο. Στο πλαίσιο αυτό καλείται το Δικαστήριο να απαντήσει στα προδικαστικά ερωτήματα που υποβλήθηκαν από το αιτούν δικαστήριο.

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

2 — Κανονισμός του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2001, L 12, σ. 1).

II – **Το νομικό πλαίσιο**

Α — *Το δίκαιο της Ένωσης*

1. Ο κανονισμός 44/2001

3. Το άρθρο 1, παράγραφοι 1 και 2, στοιχείο α′, του κανονισμού 44/2001, το οποίο αφορά το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού, ορίζει:

«1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, ανεξάρτητα από το είδος του δικαστηρίου. Δεν καλύπτει ιδίως φορολογικές, τελωνειακές ή διοικητικές υποθέσεις.

2. Εξαιρούνται από την εφαρμογή του:

α) η προσωπική κατάσταση και ικανότητα των φυσικών προσώπων, οι περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, οι κληρονομικές σχέσεις».

4. Τα άρθρα 45, παράγραφος 2, και 49 του κανονισμού 44/2001 περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο ΙΙΙ, το οποίο τιτλοφορείται «Αναγνώριση και εκτέλεση».

5. Το άρθρο 45, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού προβλέπει:

«2. Αποκλείεται η επί της ουσίας αναθεώρηση της αλλοδαπής αποφάσεως.»

6. Το άρθρο 49 του εν λόγω κανονισμού έχει ως εξής:

«Οι αλλοδαπές αποφάσεις που καταδικάζουν σε χρηματική ποινή ως μέσο εκτελέσεως κηρύσσονται εκτελεστές στο κράτος μέλος εκτελέσεως μόνο αν το ποσό έχει προσδιορισθεί κατά τρόπο οριστικό από τα δικαστήρια του κράτους προελεύσεως.»

2. Ο κανονισμός (ΕΚ) 2201/2003

7. Το άρθρο 1 του κανονισμού 2201/2003 [3] ορίζει το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού αυτού ως εξής:

«1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται, ανεξάρτητα από το είδος του δικαστηρίου, σε αστικές υποθέσεις που αφορούν:

[…]

β) την ανάθεση, την άσκηση, την ανάθεση σε τρίτο, την ολική ή μερική αφαίρεση της γονικής μέριμνας.

2. Οι υποθέσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 1, στοιχείο β′, αφορούν ιδίως:

α) το δικαίωμα επιμέλειας και το δικαίωμα προσωπικής επικοινωνίας·

[…]»

3 — Κανονισμός του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) 1347/2000 (ΕΕ L 338, σ. 1).

8. Κατά το άρθρο 26 του κανονισμού αυτού:

«Αποκλείεται η επί της ουσίας αναθεώρηση της απόφασης.»

9. Όσον αφορά την εκτελεστότητα των σχετικών με το δικαίωμα επικοινωνίας αποφάσεων, το άρθρο 28, παράγραφος 1, του κανονισμού 2201/2003 ορίζει:

«Αποφάσεις που εκδόθηκαν σε κράτος μέλος για την άσκηση της γονικής μέριμνας παιδιού, οι οποίες είναι εκτελεστές σε αυτό το κράτος μέλος και έχουν επιδοθεί, μπορούν να εκτελεστούν σε άλλο κράτος μέλος αφού κηρυχθούν εκτελεστές με αίτηση κάθε ενδιαφερομένου.»

10. Ορισμένες αποφάσεις σχετικές με το δικαίωμα επικοινωνίας ενδέχεται να απολαύουν ιδιαίτερου καθεστώτος. Το άρθρο 41, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του ως άνω κανονισμού προβλέπει:

«Εκτελεστή απόφαση εκδιδόμενη σε κράτος μέλος για το δικαίωμα επικοινωνίας […], για την οποία έχει εκδοθεί πιστοποιητικό σύμφωνα με την παράγραφο 2 στο κράτος μέλος προέλευσης, αναγνωρίζεται και εκτελείται σε άλλο κράτος μέλος χωρίς να απαιτείται κήρυξη εκτελεστότητάς της και χωρίς η αναγνώριση να μπορεί να προσβληθεί.»

11. Το άρθρο 47 του ιδίου κανονισμού διευκρινίζει:

«1. Η διαδικασία εκτελέσεως διέπεται από το δίκαιο του κράτους μέλους εκτελέσεως.

2. Απόφαση που έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους και έχει κηρυχθεί εκτελεστή σύμφωνα με το τμήμα 2 [ή] για την οποία έχει εκδοθεί πιστοποιητικό σύμφωνα με το άρθρο 41, παράγραφος 1, […] εκτελείται στο κράτος εκτέλεσης υπό τους αυτούς όρους σαν είχε εκδοθεί σε αυτό το κράτος μέλος.

[…]»

Β — *Το βελγικό δίκαιο*

12. Η χρηματική ποινή διέπεται από τα άρθρα 1385 bis έως 1385 nonies του κώδικα πολιτικής δικονομίας (στο εξής: κώδικας πολιτικής δικονομίας).

13. Το άρθρο 1385 bis του κώδικα πολιτικής δικονομίας ορίζει:

«Κατόπιν αιτήσεως ενός διαδίκου, το δικαστήριο δύναται να καταδικάσει τον αντίδικο, προς εξασφάλιση της συμμορφώσεώς του προς την κύρια απόφαση, στην καταβολή χρηματικού ποσού επονομαζόμενου χρηματική ποινή, χωρίς να θίγονται τυχόν δικαιώματα αποζημιώσεως. […]»

14. Το άρθρο 1385 ter του κώδικα αυτού έχει ως εξής:

«Το δικαστήριο δύναται να καθορίσει τη χρηματική ποινή είτε σε εφάπαξ ποσό είτε σε σταθερό ποσό ανά μονάδα χρόνου ή ανά παράβαση. Στις δύο τελευταίες περιπτώσεις, το δικαστήριο δύναται επίσης να ορίσει ένα ποσό πέρα από το οποίο η καταδίκη στις χρηματικές ποινές παύει να παράγει αποτελέσματα.»

15. Το άρθρο 1385 quater του εν λόγω κώδικα προβλέπει:

«Άπαξ και επιβληθεί, η χρηματική ποινή λογίζεται ως εξ ολοκλήρου κεκτημένη για τον διάδικο υπέρ του οποίου διατάχθηκε. Ο διάδικος αυτός δύναται να επιδιώξει την καταβολή της βάσει της κύριας αποφάσεως. […]»

16. Το άρθρο 1385 quinquies του αυτού κώδικα έχει ως ακολούθως:

«Το δικαστήριο που επέβαλε τη χρηματική ποινή δύναται να την καταργήσει, να την αναστείλει για χρονικό διάστημα που το ίδιο ορίζει ή να τη μειώσει, κατόπιν αιτήσεως του υποχρέου, αν αυτός βρίσκεται σε μόνιμη ή προσωρινή αδυναμία, ολική ή μερική, προς εκπλήρωση της υποχρεώσεως που του επιβλήθηκε με την κύρια απόφαση. Καθόσον η σχετική με τη χρηματική ποινή αξίωση είχε ήδη αποκτηθεί από τον δικαιούχο πριν ο υπόχρεος περιέλθει σε αδυναμία καταβολής, το δικαστήριο δεν δύναται να την καταργήσει ούτε να την μειώσει.»

17. Δεδομένου ότι εκτελεστός τίτλος βάσει του οποίου μπορεί να επιδιωχθεί η καταβολή της χρηματικής ποινής είναι η ίδια η δικαστική απόφαση που την επιβάλλει (άρθρο 1385 quater του κώδικα πολιτικής δικονομίας), δεν χωρεί, πριν από την εκτέλεση, εκκαθάριση της χρηματικής ποινής υπέρ του δικαιούχου.

18. Σε περίπτωση αμφισβητήσεως από τον υπόχρεο, απόκειται στον δικαιούχο της χρηματικής ποινής να αποδείξει ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις του απαιτητού της. Επαφίεται συνεπώς στο δικαστήριο της εκτελέσεως να εκτιμήσει αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις καταβολής της χρηματικής ποινής.

Γ — *Το φινλανδικό δίκαιο*

19. Στο φινλανδικό δίκαιο, η χρηματική ποινή που επιβάλλεται προς εξασφάλιση της ασκήσεως του δικαιώματος επικοινωνίας διέπεται από τον νόμο περί εκτελέσεως αποφάσεων σχετικών με ζητήματα επιμέλειας και προσωπικής επικοινωνίας (lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta annettu laki, στο εξής: TpL), καθώς και από τον νόμο περί χρηματικής ποινής (uhkasakkolaki, στο εξής: νόμος περί χρηματικής ποινής), στο μέτρο που αυτός έχει εφαρμογή.

20. Κατά το άρθρο 16, παράγραφος 2, του TpL, το δικαστήριο το οποίο, μετά την έκδοση αποφάσεως σχετικής με το δικαίωμα επικοινωνίας, επιλαμβάνεται υποθέσεως αφορώσας την άσκηση του δικαιώματος αυτού, δύναται να διατάξει τον εναγόμενο να συμμορφωθεί προς την απόφαση επ' απειλή χρηματικής ποινής.

21. Η χρηματική ποινή καθορίζεται συνήθως σε ένα κατ' αποκοπή ποσό. Ωστόσο, αν συντρέχει ειδικός λόγος, το ποσό της δύναται να προσδιοριστεί και αθροιστικώς (άρθρο 18, παράγραφοι 1 και 2, του TpL).

22. Η χρηματική ποινή καταβάλλεται πάντοτε στο Δημόσιο και όχι στον αντίδικο.

23. Το δικαστήριο, κατόπιν νέας σχετικής αιτήσεως, δύναται να διατάξει την καταβολή της καθορισθείσας χρηματικής ποινής αν κρίνει ότι τούτο δικαιολογείται. Η καταβολή της χρηματικής ποινής δεν μπορεί να διαταχθεί αν ο εναγόμενος αποδεικνύει ότι είχε βάσιμο λόγο να μην εκπληρώσει την υποχρέωση ή αν η υποχρέωση εκπληρώθηκε στο μεταξύ (άρθρο 19, παράγραφοι 1 και 2, του TpL).

24. Το δικαστήριο δύναται να μειώσει το ποσό της καταβλητέας χρηματικής ποινής σε σχέση με το αρχικώς ορισθέν αν η κύρια υποχρέωση εκπληρώθηκε κατά ουσιώδες μέρος ή αν περιορίστηκε σημαντικά η δυνατότητα καταβολής του υποχρέου ή αν υφίσταται άλλος σοβαρός λόγος προς μείωση του ποσού της χρηματικής ποινής (άρθρο 11 του νόμου περί χρηματικής ποινής).

25. Κατά το άρθρο 12, παράγραφος 2, του νόμου περί χρηματικής ποινής, η αρχή που επέβαλε τη χρηματική ποινή δύναται να ακυρώσει την απόφαση αυτή και να εξετάσει την υπόθεση εκ νέου, στο σύνολό της ή εν μέρει, σε περίπτωση μεταβολής των περιστάσεων, αν ανακύψουν νέα ουσιώδη στοιχεία ή όταν η εν λόγω απόφαση στηριζόταν σε προδήλως εσφαλμένη εφαρμογή του νόμου.

III – **Τα πραγματικά περιστατικά της διαφοράς της κύριας δίκης, τα προδικαστικά ερωτήματα και η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου**

26. Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι ο Christophe Alfons Adrien Bohez και η Ingrid Wiertz συνήψαν γάμο στο Βέλγιο στις 16 Μαΐου 1997 και απέκτησαν δύο τέκνα. Ο γάμος λύθηκε διά διαζυγίου το 2005 και η I. Wiertz μετακόμισε στη Φινλανδία.

27. Στις 28 Μαρτίου 2007 το πρωτοδικείο Γάνδης (Βέλγιο) εξέδωσε απόφαση σχετικά με την επιμέλεια, τον τόπο κατοικίας, το δικαίωμα επικοινωνίας και τη διατροφή των τέκνων (στο εξής: απόφαση της 28ης Μαρτίου 2007). Το δικαστήριο όρισε, με την απόφασή του, χρηματική ποινή προς εξασφάλιση της ασκήσεως του δικαιώματος επικοινωνίας που χορηγήθηκε στον Chr. Bohez. Κατά την απόφαση αυτή, έπρεπε να καταβάλλεται στον Chr. Bohez ποσό 1 000 ευρώ ανά τέκνο για κάθε ημέρα κατά την οποία δεν δίδεται η δυνατότητα επικοινωνίας με το τέκνο. Το μέγιστο ποσό της χρηματικής ποινής ορίστηκε σε 25 000 ευρώ.

28. Ο Chr. Bohez ζήτησε ενώπιον των φινλαδικών δικαστηρίων να υποχρεωθεί η I. Wiertz να του καταβάλει, για τις επικοινωνίες που δεν έλαβαν χώρα, τη χρηματική ποινή την οποία όρισε η απόφαση της 28ης Μαρτίου 2007, ήτοι 23 398,69 ευρώ, ή να κηρυχθεί εκτελεστή η απόφαση αυτή στη Φινλανδία. Προς στήριξη του αιτήματός του, προέβαλε ενώπιον του Itä-Uudenmaan käräjäoikeus (πρωτοδικείο Itä Uusimaa) ότι σε πολλές περιπτώσεις η επικοινωνία δεν κατέστη δυνατή, με αποτέλεσμα να έχει ήδη συμπληρωθεί το ανώτατο ποσό της ορισθείσας με την ως άνω απόφαση χρηματικής ποινής. Επικαλούμενος το γεγονός ότι, στο βελγικό δίκαιο, η εκτέλεση της χρηματικής ποινής πραγματοποιείται απευθείας από τις αρχές εκτελέσεως χωρίς να απαιτείται νέα δικαστική διαδικασία, ο Chr. Bohez υποστήριξε ότι η αγωγή του έπρεπε να θεωρηθεί ότι αφορά την είσπραξη απαιτητής χρηματικής αξιώσεως και ότι, ως εκ τούτου, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 44/2001.

29. Η I. Wiertz αντέτεινε, από την πλευρά της, ότι η υποχρέωση καταβολής δεν είχε επιβεβαιωθεί κατά τρόπο οριστικό από το βελγικό δικαστήριο και άρα η σχετική απόφαση δεν ήταν εκτελεστή. Καμία αρχή δεν είχε διαπιστώσει τη διάπραξη παραβάσεων ικανών να θεμελιώσουν την υποχρέωση καταβολής της χρηματικής ποινής. Η I. Wiertz υποστήριξε επίσης ότι ουδόλως είχε παρεμποδίσει την επικοινωνία την οποία προέβλεπε η απόφαση της 28ης Μαρτίου 2007.

30. Με απόφαση της 8ης Μαρτίου 2012, το Itä-Uudenmaan käräjäoikeus έκρινε ότι η αγωγή δεν αφορούσε την εκτέλεση αποφάσεως σχετικής με το δικαίωμα επικοινωνίας, αλλά μόνο την καταβολή χρηματικής ποινής επιβληθείσας προς εξασφάλιση της εκτελέσεως της αποφάσεως της 28ης Μαρτίου 2007. Εξ αυτού συνήγαγε ότι η εν λόγω αγωγή, καθόσον αφορούσε την εκτέλεση αποφάσεως περί επιβολής χρηματικής υποχρεώσεως, ενέπιπτε στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 44/2001. Διαπιστώνοντας ωστόσο ότι η απόφαση της 28ης Μαρτίου 2007, σε αντίθεση προς τις απαιτήσεις του άρθρου 49 του κανονισμού 44/2001, όριζε μόνο χρηματική ποινή ανά παράβαση χωρίς να προσδιορίζει κατά τρόπο οριστικό το ποσό της ποινής αυτής, το Itä-Uudenmaan käräjäoikeus απέρριψε την αγωγή του Chr. Bohez ως απαράδεκτη.

31. Το Helsingin hovioikeus (εφετείο του Ελσίνκι), με απόφαση της 16ης Αυγούστου 2012, επικύρωσε την απόρριψη της αγωγής του Chr. Bohez ως απαράδεκτης. Στο σκεπτικό του ανέπτυξε εντούτοις διαφορετική συλλογιστική σε σχέση με το πρωτοβάθμιο δικαστήριο. Εκτιμώντας ότι η αγωγή αφορούσε την εκτέλεση αποφάσεως σχετικής με το δικαίωμα επικοινωνίας, έκρινε ότι, με βάση το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του κανονισμού 44/2001, η αγωγή αυτή δεν ενέπιπτε στον ανωτέρω κανονισμό αλλά στον κανονισμό 2201/2003. Κατά συνέπεια, σύμφωνα με το άρθρο 47, παράγραφος 1, του κανονισμού 2201/2003, η διαδικασία εκτελέσεως διεπόταν, εν προκειμένω, από το φινλανδικό δίκαιο, ήτοι από τον TpL.

32. Ο Chr. Bohez άσκησε αίτηση αναιρέσεως ενώπιον του Korkein oikeus, ζητώντας την αναίρεση της αποφάσεως του Helsingin hovioikeus και επαναλαμβάνοντας τα αιτήματα τα οποία είχε προβάλει πρωτοδίκως.

33. Υπό τις συνθήκες αυτές, το Korkein oikeus, με απόφαση της 31ης Δεκεμβρίου 2013, που περιήλθε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 6 Ιανουαρίου 2014, αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Έχει το άρθρο 1, παράγραφος 2, του κανονισμού [44/2001] την έννοια ότι οι υποθέσεις που αφορούν την εκτέλεση χρηματικής ποινής επιβληθείσας προς εξασφάλιση της κύριας υποχρεώσεως που επιβάλλεται με απόφαση σχετική με το δικαίωμα επιμέλειας τέκνου ή το δικαίωμα προσωπικής επικοινωνίας με αυτό δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού;

2) Αν οι υποθέσεις περί των οποίων γίνεται λόγος στο προηγούμενο ερώτημα εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού [44/2001], έχει τότε το άρθρο 49 του κανονισμού αυτού την έννοια ότι μια ημερήσια χρηματική ποινή η οποία, εντός του κράτους προελεύσεως, είναι μεν καθαυτή αμέσως εκτελεστή μέχρι το καθοριζόμενο ποσό, αλλά το οριστικό ύψος αυτής ενδέχεται να τροποποιηθεί κατόπιν σχετικής αιτήσεως ή βάσει στοιχείων τα οποία προσκομίζει ο υπόχρεος προς καταβολή της ως άνω χρηματικής ποινής, δεν είναι εκτελεστή εντός [άλλου] κράτους μέλους παρά μόνον όταν το ποσό της έχει καθοριστεί κατά τρόπο ειδικό και οριστικό εντός του κράτους προελεύσεως;

3) Αν οι ανωτέρω υποθέσεις δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού [44/2001], έχει το άρθρο 47, παράγραφος 1, του κανονισμού [2201/2003] την έννοια ότι τα μέτρα που αποσκοπούν στην εξασφάλιση της εφαρμογής των αποφάσεων στον τομέα του δικαιώματος επιμέλειας τέκνου και του δικαιώματος επικοινωνίας με αυτό εμπίπτουν στη διαδικασία εκτελέσεως περί της οποίας γίνεται λόγος στη διάταξη αυτή, δηλαδή σε διαδικασία εκτελέσεως διεπόμενη από το δίκαιο του κράτους μέλους εκτελέσεως, ή μπορούν τα μέτρα αυτά να λογίζονται ως αποτελούντα αναπόσπαστο μέρος της αποφάσεως περί του δικαιώματος επιμέλειας τέκνου και επικοινωνίας με αυτό, η οποία, κατ' εφαρμογήν του κανονισμού [2201/2003], είναι εκτελεστή εντός άλλου κράτους μέλους;

4) Όταν η εκτέλεση της χρηματικής ποινής ζητείται εντός άλλου κράτους μέλους, απαιτείται να έχει προσδιοριστεί κατά τρόπο ειδικό και οριστικό το ποσό της εν λόγω χρηματικής ποινής εντός του κράτους προελεύσεως, ακόμα και σε περίπτωση που ο κανονισμός [44/2001] δεν έχει εφαρμογή στο πλαίσιο της εκτελέσεως αυτής;

5) Αν μια χρηματική ποινή επιβληθείσα προς εξασφάλιση της ασκήσεως του δικαιώματος επικοινωνίας είναι εκτελεστή εντός άλλου κράτους μέλους χωρίς να έχει προσδιοριστεί κατά τρόπο ειδικό και οριστικό το ποσό της εν λόγω χρηματικής ποινής εντός του κράτους προελεύσεως:

   α) απαιτείται ωστόσο για την εκτέλεση της χρηματικής ποινής να εξετάζεται αν η άσκηση του δικαιώματος επικοινωνίας εμποδίστηκε για λόγους οι οποίοι πρέπει απαραιτήτως να λαμβάνονται υπόψη προκειμένου να εξασφαλίζονται τα δικαιώματα του τέκνου· και

   β) ποιο δικαστήριο είναι στην περίπτωση αυτή αρμόδιο να εξετάσει τη συνδρομή των σχετικών περιστάσεων, και ειδικότερα

      i) περιορίζεται πάντοτε η αρμοδιότητα του δικαστηρίου εκτελέσεως αποκλειστικώς στην εξέταση του αν η προβαλλόμενη παρεμπόδιση της επικοινωνίας οφείλεται σε λόγο ρητώς προβλεπόμενο στην κύρια απόφαση· ή

ii) συνεπάγονται τα δικαιώματα του τέκνου τα οποία εγγυάται ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ότι το δικαστήριο του κράτους μέλους εκτελέσεως έχει ευρύτερη εξουσία ή ευρύτερη υποχρέωση να εξετάσει αν η άσκηση του δικαιώματος επικοινωνίας παρεμποδίστηκε για λόγους οι οποίοι πρέπει να λαμβάνονται απαραιτήτως υπόψη προς προστασία των δικαιωμάτων του τέκνου;»

34. Γραπτές παρατηρήσεις κατέθεσαν οι διάδικοι της κύριας δίκης, η Φινλανδική, η Ισπανική και η Λιθουανική Κυβέρνηση καθώς και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

35. Ο Chr. Bohez, η Φινλανδική Κυβέρνηση και η Επιτροπή ανέπτυξαν και προφορικώς τις παρατηρήσεις τους κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 8ης Ιανουαρίου 2015.

IV – **Ανάλυση**

36. Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως του Korkein oikeus εγείρει, κατ' ουσίαν, δύο ζητήματα σχετικά με την εκτέλεση σε ένα κράτος μέλος δικαστικής αποφάσεως που εκδόθηκε σε άλλο κράτος μέλος, όταν η απόφαση αυτή επιβάλλει, προς εξασφάλιση της ασκήσεως του δικαιώματος επικοινωνίας όπως αυτό ορίστηκε από το δικαστήριο του κράτους προελεύσεως, χρηματική ποινή το ποσό της οποίας προσδιορίζεται αθροιστικώς[4]. Το πρώτο ζήτημα αφορά τον εφαρμοστέο επί τέτοιου είδους χρηματικής ποινής κανονισμό και το δεύτερο τις προϋποθέσεις εκτελέσεως της χρηματικής ποινής.

37. Στο πλαίσιο αυτό, φρονώ ότι επιβάλλεται να εξεταστεί προκαταρκτικώς το πάντοτε ευαίσθητο ζήτημα του νομικού χαρακτηρισμού της χρηματικής ποινής στο φινλανδικό και στο βελγικό δίκαιο, προκειμένου να προσδιοριστεί εν προκειμένω το καθεστώς που έχει εφαρμογή επί τέτοιου είδους μέτρου στο πλαίσιο του συστήματος αναγνωρίσεως και εκτελέσεως των δικαστικών αποφάσεων στο εσωτερικό της Ένωσης.

Α — *Προκαταρκτικές παρατηρήσεις επί της νομικής φύσεως της χρηματικής ποινής*

38. Καταρχάς, υπενθυμίζω ότι τόσο η διαπίστωση και η εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης όσο και η ερμηνεία και εφαρμογή του εθνικού δικαίου εμπίπτουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα του αιτούντος δικαστηρίου[5].

4 — Εν προκειμένω, το ποσό καθορίζεται ανά παράβαση και ανά τέκνο, ενώ ορίζεται και ανώτατο όριο. Βλ. σημείο 27 ανωτέρω.

5 — Απόφαση Econord (C-182/11 και C-183/11, EU:C:2012:758, σκέψη 21).

39. Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να επισημανθεί, κατά πρώτον, ότι το σύστημα της χρηματικής ποινής είναι γνωστό σε πλείονα κράτη μέλη [6], συμπεριλαμβανομένης της χρηματικής ποινής προς εξασφάλιση του δικαιώματος επικοινωνίας [7]. Η σύγκριση των εθνικών δικαίων που διέπουν τη χρηματική ποινή αποκαλύπτει πλείονα σημεία συγκλίσεως αλλά και σημαντικές διαφορές [8]. Αυτό συμβαίνει, μεταξύ άλλων, και ως προς το φινλανδικό και το βελγικό δίκαιο, τα οποία αφορά η διαφορά της κύριας δίκης [9].

40. Όσον αφορά, κατά δεύτερον, τα σημεία συγκλίσεως μεταξύ των εν λόγω δύο εθνικών δικαίων, από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι η χρηματική ποινή έχει χαρακτήρα παρεπόμενο σε σχέση με την κύρια υποχρέωση, ότι επιβάλλεται από δικαστήριο [10] και ότι δι' αυτής ασκείται οικονομική πίεση στον υπόχρεο προκειμένου ο τελευταίος να εκτελεί τη δικαστική απόφαση που έχει απαγγελθεί σε βάρος του. Ειδικότερα, στο φινλανδικό και στο βελγικό δίκαιο [11], η χρηματική ποινή έχει καταναγκαστικό χαρακτήρα, από μόνη της δε η μη εκτέλεση της δικαστικής αποφάσεως την καθιστά απαιτητή. Εξαιτίας του καταναγκαστικού της χαρακτήρα, η χρηματική ποινή προσομοιάζει συνεπώς με μέτρο εκτελέσεως [12].

41. Κατά τρίτον, όσον αφορά τα σημεία αποκλίσεως, από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι οι διαφορές μεταξύ της φινλανδικής και της βελγικής νομοθεσίας αφορούν πρωτίστως, αφενός, τη διαδικασία επιβολής και εκτελέσεως της χρηματικής ποινής και, αφετέρου, τον προσδιορισμό του δικαιούχου των συναφώς οφειλόμενων χρηματικών ποσών [13].

6 — Βλ. άρθρα 1050 και 1050[1] του πολωνικού κώδικα πολιτικής δικονομίας, άρθρα 709 και 711 του ισπανικού κώδικα πολιτικής δικονομίας, άρθρα L 131-1 έως 131-4 του γαλλικού κώδικα αναγκαστικής εκτελέσεως, και § 888 του γερμανικού κώδικα πολιτικής δικονομίας. Βλ., μεταξύ άλλων, Grzegorczyk, P., «Egzekucja świadczeń polegających na wykonaniu lub zaniechaniu czynności w państwach europejskich», *Proces Cywilny. Nauka, kodyfikacja, praktyka*, Grzegorczyk, P., Knoppek, K., Walasik, M. (επιμ.), Βαρσοβία, 2012, σ. 1021 έως 1055, και Ramien, O., *Rechtsverwirklichung durch Zwangsgeld*, J.C.B. Mohr (Paul Siebeck) Tübingen, 1992.

7 — Βλ. άρθρα 598[15] και 598[16] του πολωνικού κώδικα πολιτικής δικονομίας.

8 — Πλην του βελγικού, του λουξεμβουργιανού και του ολλανδικού δικαίου, τα οποία είναι όμοια ως προς το ζήτημα αυτό. Βλ. Payan, G., *Droit européen de l'exécution en matière civile et commerciale*, εκδόσεις Bruylant, Βρυξέλλες, 2012, σ. 172 έως 184. Ειδικότερα, οι σχετικές με τη χρηματική ποινή διατάξεις προέρχονται από τον νόμο της 31ης Ιανουαρίου 1980, περί κυρώσεως της Συμβάσεως Benelux περί ενιαίου νόμου για τη χρηματική ποινή, καθώς και του παραρτήματος αυτής (ενιαίος νόμος για τη χρηματική ποινή), που υπεγράφησαν στη Χάγη στις 26 Νοεμβρίου 1973 (*Moniteur belge* της 20ής Φεβρουαρίου 1980, σ. 2181).

9 — Οι συγκλίσεις και οι αποκλίσεις οι οποίες παρατηρούνται μεταξύ των εθνικών νομοθεσιών που έχουν εφαρμογή επί της χρηματικής ποινής έχουν ήδη αναδειχθεί σε διάφορες εισηγητικές εκθέσεις που συντάχθηκαν σχετικά με τη Σύμβαση της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 1982, L 388, σ. 7, στο εξής: Σύμβαση των Βρυξελλών) και με τον κανονισμό 44/2001. Βλ., συναφώς, την έκθεση του P. Schlosser σχετικά με τη Σύμβαση για την προσχώρηση του Βασιλείου της Δανίας, της Ιρλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βόρειας Ιρλανδίας στη Σύμβαση για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, καθώς και το Πρωτόκολλο για την ερμηνεία της από το Δικαστήριο, η οποία υπεγράφη στο Λουξεμβούργο στις 9 Οκτωβρίου 1978 (ΕΕ 1986, C 298, σ. 99), καθώς και την έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού 44/2001 στα κράτη μέλη (έκθεση Heidelberg), η οποία συντάχθηκε από τους Hess, B., Pfeiffer, T., και Schlosser, P., Μόναχο, 2007. Συναφώς, βλ., επίσης, την εισηγητική έκθεση σχετικά με τη Σύμβαση για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, η οποία υπεγράφη στο Λουγκάνο στις 30 Οκτωβρίου 2007 (ΕΕ 2009, C 319, σ. 46).

10 — Βλ. άρθρο 1385 bis του κώδικα πολιτικής δικονομίας και άρθρο 16, παράγραφος 2, του TpL.

11 — Το βελγικό δίκαιο ορίζει τη χρηματική ποινή ως «καταδίκη στην καταβολή χρηματικού ποσού, η οποία απαγγέλλεται επικουρικώς από το δικαστήριο, προκειμένου να ασκηθεί πίεση στον υπόχρεο ούτως ώστε αυτός να εκπληρώσει την εις βάρος του υποχρέωση». Βλ. van Ommeslaghe, P., «Les obligations — Examen de jurisprudence (1974-1982) — Les obligations», *Revue critique de jurisprudence belge*, 1986, nº 94, σ. 198, και van Compernolle, J., *L'astreinte*, εκδ. Larcier, 2007, σ. 33. Κατά τη βελγική θεωρία, η χρηματική ποινή αποτελεί επομένως «μέσο καταναγκασμού που επιβάλλεται αποκλειστικώς από το δικαστήριο, προκειμένου ο αποδέκτης να εκτελέσει τη διαταγή που του απευθύνεται». Βλ. Moreau-Margrève, I., «L'astreinte», *Annuaire de droit de Liège*, 1982, σ. 14.

12 — Η γαλλική θεωρία χαρακτηρίζει τη χρηματική ποινή ως «έμμεσο» ή «συνδιαλλακτικό» μέτρο εκτελέσεως. Ειδικότερα, η χρηματική ποινή διακρίνεται από τα μέτρα αναγκαστικής εκτελέσεως κατά το ότι τα τελευταία καθιστούν δυνατή την ικανοποίηση της απαιτήσεως του δανειστή χωρίς οποιαδήποτε συνεργασία εκ μέρους του οφειλέτη, ενώ η οικονομική πίεση η οποία ασκείται διά της χρηματικής ποινής στον οφειλέτη αποβλέπει στην παρακίνηση του τελευταίου να προβεί εκουσίως στην εκτέλεση. Συναφώς, η μη καταβολή των οφειλόμενων με βάση τη χρηματική ποινή ποσών είναι δυνατόν να οδηγήσει τους δανειστές στη χρήση μέτρων αναγκαστικής εκτελέσεως προκειμένου να επιδιώξουν την καταβολή. Βλ., υπό την έννοια αυτή, Payan, G., όπ.π., σ. 172. Κατά ορισμένους συγγραφείς, η χρηματική ποινή συνιστά «ρύθμιση», μη υποκείμενη συνεπώς στην εδαφικότητα του καταναγκασμού η οποία χαρακτηρίζει το ιδιαίτερο καθεστώς της αναγκαστικής εκτελέσεως. Βλ. Cuniberti, G., «Quelques observations sur le régime de l'astreinte en droit international privé», *Gazette du Palais*, 2009, nº 332, σ. 2 επ.

13 — Τα εθνικά δίκαια διαφέρουν επίσης και ως προς το πεδίο εφαρμογής της χρηματικής ποινής. Σε ορισμένες νομοθεσίες, μεταξύ άλλων στο βελγικό, το λουξεμβουργιανό και το ολλανδικό δίκαιο, χρηματική ποινή δεν μπορεί να επιβληθεί αν η κύρια υποχρέωση συνίσταται στην καταβολή χρηματικού ποσού. Συναφώς, όσον αφορά το βελγικό δίκαιο, βλ. άρθρο 1385 bis του κώδικα πολιτικής δικονομίας. Αντιθέτως, στο γαλλικό δίκαιο, χρηματική ποινή δύναται καταρχήν να επιβληθεί είτε η υποχρέωση που απορρέει από τον σχετικό τίτλο είναι υποχρέωση σε πράξη ή σε παράλειψη είτε είναι υποχρέωση καταβολής χρηματικού ποσού. Βλ. Payan, G., όπ.π., σ. 177.

42. Όσον αφορά, πρώτον, τη διαδικασία επιβολής και εκτελέσεως της χρηματικής ποινής, οι διαφορές εντοπίζονται κυρίως στο απαιτητό και στον τρόπο εκκαθαρίσεως. Ειδικότερα, από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι, στο βελγικό δίκαιο, ο μηχανισμός της χρηματικής ποινής, ο οποίος έχει εφαρμογή και επί του δικαιώματος επικοινωνίας, αποκλείει οποιαδήποτε διαδικασία εκκαθαρίσεως[14]. Με άλλα λόγια, πριν από την εκτέλεση, δεν χωρεί υπέρ του δικαιούχου δικαστική εκκαθάριση της χρηματικής ποινής[15]. Πράγματι, κατά το άρθρο 1385 quater του κώδικα πολιτικής δικονομίας, η χρηματική ποινή καθίσταται οριστική και απαιτητή βάσει της δικαστικής αποφάσεως που την επιβάλλει. Δυνάμει της αποφάσεως αυτής, και εφόσον μετά την κοινοποίησή της συντρέχουν οι οριζόμενες από αυτήν προϋποθέσεις, η χρηματική ποινή οφείλεται εξ ολοκλήρου και η επιδίωξη της καταβολής της είναι δυνατή χωρίς να απαιτείται νέα δικαστική απόφαση[16], ακόμα και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες το ποσό της ποινής προσδιορίζεται ανά μονάδα χρόνου, για παράδειγμα ανά ημέρα, ή ανά παράβαση[17]. Κατά το άρθρο 1385 quinquies του κώδικα πολιτικής δικονομίας, η αναθεώρηση της χρηματικής ποινής διέπεται από την αρχή κατά την οποία η ποινή αυτή δεν μπορεί να καταργηθεί, να τροποποιηθεί ή να μειωθεί από το δικαστήριο της ουσίας το οποίο την επέβαλε, ενώ το ποσό που καθορίζεται στην απόφαση περί επιβολής της ποινής δεν μπορεί να μειωθεί αναδρομικώς[18].

43. Αντιθέτως, στο φινλανδικό δίκαιο, κατά τα όσα βεβαιώνονται από το αιτούν δικαστήριο και από τη Φινλανδική Κυβέρνηση, σκοπός της μνημονευόμενης στο άρθρο 16 του TpL χρηματικής ποινής είναι να παρακινήσει προς την κατεύθυνση της οργανώσεως συναντήσεων μεταξύ του τέκνου και του ενάγοντος σύμφωνα με τη σχετική με το δικαίωμα επικοινωνίας απόφαση. Η απόφαση που διατάσσει την καταβολή της χρηματικής ποινής εκδίδεται μετά την έκδοση της κύριας αποφάσεως και προϋποθέτει την κίνηση νέας διαδικασίας από τον ενάγοντα[19]. Ειδικότερα, μόνο σε περίπτωση αμφισβητήσεως εκ μέρους του οφειλέτη της χρηματικής ποινής εξετάζεται από το δικαστήριο της εκτελέσεως η ύπαρξη πλήρους ή μερικής αθετήσεως, από τον εν λόγω οφειλέτη, της κύριας υποχρεώσεώς του[20] καθώς και η ύπαρξη τυχόν δικαιολογητικών λόγων. Κατά το άρθρο 19, παράγραφος 2, του TpL, η καταβολή της χρηματικής ποινής δεν μπορεί να διαταχθεί αν ο εναγόμενος αποδεικνύει ότι είχε βάσιμο λόγο να μην εκπληρώσει την υποχρέωση ή αν η υποχρέωση εκπληρώθηκε στο μεταξύ[21]. Σε αντίθεση προς το βελγικό δίκαιο, το φινλανδικό δίκαιο επιτρέπει στο δικαστήριο να επανεξετάσει το ποσό της χρηματικής ποινής και να το μειώσει αν η κύρια υποχρέωση εκπληρώθηκε κατά ουσιώδες μέρος ή αν περιορίστηκε σημαντικά η δυνατότητα καταβολής του υποχρέου ή αν υφίσταται άλλος σοβαρός λόγος προς μείωση του ποσού της χρηματικής ποινής[22].

14 — Στο εσωτερικό δίκαιο, ο αποκλεισμός της εκκαθαρίσεως αφορά τόσο το δικαστήριο της ουσίας όσο και το δικαστήριο της εκτελέσεως. Βλ. van Compernolle, J., όπ.π., σ. 38 και 77.

15 — Ο εναγόμενος δύναται εντούτοις να αμφισβητήσει την υποχρέωση καταβολής της χρηματικής ποινής ενώπιον του δικαστή της εκτελέσεως κατά το άρθρο 1498 του κώδικα πολιτικής δικονομίας. Όπ.π., σ. 78.

16 — Βλ. απόφαση της 25ης Σεπτεμβρίου 2000 του βελγικού Cour de cassation. Βλ. επίσης, van Compernolle, J., όπ.π., σ. 38.

17 — Ο δικαιούχος της χρηματικής ποινής φέρει το βάρος αποδείξεως της συνδρομής των προϋποθέσεων του απαιτητού της. Σε περίπτωση αμφισβητήσεως, η σχετική απόδειξη πρέπει το συνηθέστερο να προσκομίζεται ενώπιον του δικαστή της εκτελέσεως. Ο τελευταίος ελέγχει a posteriori την ύπαρξη παραβάσεως όσον αφορά την κύρια υποχρέωση καθώς και τη νομιμότητα του μέτρου εκτελέσεως, εξετάζοντας τις προϋποθέσεις του απαιτητού της χρηματικής ποινής. Βλ. van Compernolle, J., όπ.π., σ. 38 και 78.

18 — Βλ. άρθρο 598[16], παράγραφος 1, δεύτερη περίοδος, του πολωνικού κώδικα πολιτικής δικονομίας: «[σ]ε εξαιρετικές περιπτώσεις, το δικαστήριο δύναται να τροποποιήσει το μνημονευθέν στο άρθρο 598[15] ποσό της χρηματικής ποινής αν μεταβλήθηκαν οι περιστάσεις».

19 — Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι απόκειται στον ενάγοντα να αποδείξει την παρεμπόδιση της ασκήσεως του δικαιώματος επικοινωνίας από τον αντίδικο.

20 — Βλ. άρθρο 19, παράγραφος 1, του TpL.

21 — Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι βάσιμους λόγους κατά την έννοια της διατάξεως αυτής συνιστούν, μεταξύ άλλων, η ικανή να παρακωλύσει την άσκηση του δικαιώματος επικοινωνίας ασθένεια του τέκνου, η παράλειψη του έχοντος το δικαίωμα επικοινωνίας γονέα να προσέλθει να παραλάβει το τέκνο κατά τον συμφωνηθέντα τρόπο ή η εναντίωση του τέκνου, το οποίο είναι αρκούντως ώριμο, στην επικοινωνία. Το δικαστήριο οφείλει να λαμβάνει αυτεπαγγέλτως υπόψη κάθε κρίσιμη υπό το πρίσμα του συμφέροντος του τέκνου περίσταση.

22 — Βλ. άρθρο 11 του νόμου περί χρηματικής ποινής.

44. Όσον αφορά, δεύτερον, τον προσδιορισμό του δικαιούχου του οφειλόμενου με βάση τη χρηματική ποινή ποσού, από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι, στο βελγικό δίκαιο, το εν λόγω ποσό αποδίδεται στον δανειστή κατά το άρθρο 1385 quater του κώδικα πολιτικής δικονομίας [23], ενώ στο φινλανδικό δίκαιο καταβάλλεται στο Δημόσιο [24].

45. Θα αναλύσω εφεξής τα δύο ζητήματα τα οποία εγείρει η υπό κρίση αίτηση προδικαστικής αποφάσεως και τα οποία μνημονεύονται στο σημείο 36 ανωτέρω: ποιος κανονισμός έχει εφαρμογή στη διαφορά της κύριας δίκης και ποιες είναι οι προϋποθέσεις εκτελέσεως της χρηματικής ποινής;

Β — *Επί της εφαρμογής του κανονισμού 44/2001*

46. Ως προς το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, το οποίο αφορά το αν μια δικαστική απόφαση η οποία εκδόθηκε στο Βέλγιο και ορίζει χρηματική ποινή, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, προς εξασφάλιση της ασκήσεως του δικαιώματος επικοινωνίας, δύναται να εκτελεστεί στη Φινλανδία με βάση τον κανονισμό 44/2001, η I. Wiertz, οι κυβερνήσεις όλων των παρεμβαινόντων κρατών μελών καθώς και η Επιτροπή υποστηρίζουν ότι ο εν λόγω κανονισμός δεν έχει εφαρμογή.

47. Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι, όσον αφορά τον εφαρμοστέο κανονισμό, οι αμφιβολίες τις οποίες εξέφρασε το Korkein oikeus βασίζονται στο γεγονός ότι η υποχρέωση της οποίας ζητείται η εκτέλεση, δηλαδή η καταβολή χρηματικής ποινής, συνιστά χρηματική απαίτηση που σχετίζεται με το δικαίωμα επικοινωνίας. Το ως άνω δικαστήριο, μολονότι εκτιμά ότι μια τέτοιου είδους χρηματική ποινή δεν εμπίπτει καταρχήν στον κανονισμό 44/2001, διατηρεί ωστόσο αμφιβολίες σχετικά με την εκτέλεση της χρηματικής αυτής ποινής στο πλαίσιο του κανονισμού 2201/2003.

48. Για να απαντηθεί το πρώτο αυτό προδικαστικό ερώτημα, επιβάλλεται κατά τη γνώμη μου να εξακριβωθεί αν, στο πλαίσιο της ερμηνείας του άρθρου 1 του κανονισμού 44/2001, μια χρηματική ποινή όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη πληροί τα κριτήρια που έχει καθιερώσει η νομολογία του Δικαστηρίου.

49. Συναφώς, πρέπει καταρχάς να υπομνησθεί ότι, εφόσον ο κανονισμός 44/2001 αντικατέστησε τη Σύμβαση των Βρυξελλών [25] στις σχέσεις μεταξύ των κρατών μελών [26], η ερμηνεία την οποία έχει δώσει το Δικαστήριο όσον αφορά τη Σύμβαση των Βρυξελλών εξακολουθεί να ισχύει για τις ισοδύναμες διατάξεις του εν λόγω κανονισμού [27]. Επιπλέον, από την αιτιολογική σκέψη 19 του κανονισμού 44/2001 προκύπτει ότι πρέπει να διασφαλίζεται η ερμηνευτική συνέχεια μεταξύ της Συμβάσεως των Βρυξελλών και του εν λόγω κανονισμού.

50. Το Δικαστήριο έκρινε στην απόφαση Realchemie Nederland [28] ότι το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 44/2001 περιορίζεται, όπως και εκείνο της Συμβάσεως των Βρυξελλών, στην έννοια «αστικές και εμπορικές υποθέσεις», όπως αυτή καθορίζεται στο άρθρο 1, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού [29]. Έτσι, κατά την παράγραφο 2, στοιχείο α', του ίδιου άρθρου, οι περιουσιακές

23 — Βλ. επίσης Payan, G., όπ.π., σ. 181.

24 — Το ίδιο ισχύει και στο γερμανικό δίκαιο, κατά το οποίο το προϊόν της χρηματικής ποινής καταβάλλεται στο Δημόσιο Ταμείο. Βλ. απόφαση του Bundesgerichtshof (ομοσπονδιακό δικαστήριο, Γερμανία), της 2ας Μαρτίου 1983 - IVb ARZ 49/82. Βλ., επίσης, Hübstege, R., *Zivilprozessordnung*, Thomas, H., Putzo, H. (επιμ.), 29η έκδοση, Μόναχο 2008 § 888, σημείο 15· Stöber, K., σε Zöller, R. (επιμ.), *Zivilprozessordnung*, 28η έκδοση, Κολωνία 2010 § 888, σημείο 13.

25 — Βλ. άρθρο 68, παράγραφος 1, του κανονισμού 44/2001.

26 — Όσον αφορά το Βασίλειο της Δανίας, βλ. τη συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και του Βασιλείου της Δανίας για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, η οποία υπεγράφη στις Βρυξέλλες στις 19 Οκτωβρίου 2005 (ΕΕ L 299, σ. 62).

27 — Αποφάσεις Draka NK Cables κ.λπ. (C-167/08, EU:C:2009:263, σκέψη 20)· SCT Industri (C-111/08, EU:C:2009:419, σκέψη 22)· German Graphics Graphische Maschinen (C-292/08, EU:C:2009:544, σκέψη 27)· Realchemie Nederland (C-406/09, EU:C:2011:668, σκέψη 38)· Sapir κ.λπ. (C-645/11, EU:C:2013:228, σκέψη 31), καθώς και Sunico κ.λπ. (C-49/12, EU:C:2013:545, σκέψη 32).

28 — C-406/09, EU:C:2011:668, σκέψη 39.

29 — Ibidem, σκέψη 39.

σχέσεις των συζύγων εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού. Συναφώς, η Φινλανδική, η Ισπανική και η Λιθουανική Κυβέρνηση καθώς και η Επιτροπή επισημαίνουν ότι ακριβώς προς τον σκοπό καλύψεως, εν μέρει, του κενού αυτού θεσπίστηκε ο κανονισμός 2201/2003, ο οποίος έχει εφαρμογή επί των αποφάσεων που εκδίδονται σε υποθέσεις γονικής μέριμνας [30] και ο οποίος, κατά το άρθρο του 1, παράγραφος 2, στοιχείο α', καταλαμβάνει το δικαίωμα προσωπικής επικοινωνίας [31].

51. Όσον αφορά το ζήτημα αν μια διαφορά εμπίπτει ή όχι στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 44/2001, το Δικαστήριο εκτίμησε ότι το εν λόγω πεδίο εφαρμογής καθορίζεται, κατ' ουσίαν, από τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν τη φύση των εννόμων σχέσεων μεταξύ των διαδίκων ή το αντικείμενο της διαφοράς [32]. Ειδικότερα, όσον αφορά τα ασφαλιστικά μέτρα, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η υπαγωγή τους στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 44/2001 καθορίζεται όχι από την ίδια τους τη φύση, αλλά από τη φύση των δικαιωμάτων την προστασία των οποίων διασφαλίζουν [33].

52. Εν προκειμένω, κατά το άρθρο 1385 bis του κώδικα πολιτικής δικονομίας, η επίμαχη στη διαφορά της κύριας δίκης χρηματική ποινή έχει, όπως εξήγησα στο σημείο 40 ανωτέρω, παρεπόμενο χαρακτήρα σε σχέση με την κύρια υποχρέωση. Στην υπό κρίση περίπτωση, η κύρια υποχρέωση επιβάλλει στην I. Wiertz να καθιστά δυνατή την άσκηση από τον Chr. Bohez του δικαιώματος επικοινωνίας που του χορηγήθηκε.

53. Στο πλαίσιο της εκτελέσεως δικαστικής αποφάσεως η οποία επιβάλλει την υποχρέωση καταβολής προστίμου προς εξασφάλιση της εκτελέσεως δικαστικής αποφάσεως που εκδόθηκε σε αστική και εμπορική υπόθεση, το Δικαστήριο διευκρίνισε ότι η φύση του εν λόγω δικαιώματος εκτελέσεως εξαρτάται από τη φύση του δικαιώματος λόγω της προσβολής του οποίου διατάχθηκε η εκτέλεση [34], δηλαδή, εν προκειμένω, του δικαιώματος επικοινωνίας του Chr. Bohez.

54. Εξ αυτών έπεται, κατά τη γνώμη μου, ότι η επιδίωξη της καταβολής χρηματικής ποινής όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 44/2001. Ειδικότερα, αφενός, η εν λόγω χρηματική ποινή έχει παρεπόμενο χαρακτήρα και συνδέεται στενά με το δικαίωμα επικοινωνίας την άσκηση του οποίου εγγυάται και, αφετέρου, τα σχετικά με το δικαίωμα επικοινωνίας ζητήματα εξαιρούνται από το πεδίο του κανονισμού 44/2001.

55. Προτείνω συνεπώς στο Δικαστήριο να δώσει στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα την απάντηση ότι δικαστική απόφαση η οποία εκδίδεται σε κράτος μέλος και ορίζει χρηματική ποινή προς εξασφάλιση της ασκήσεως του δικαιώματος επικοινωνίας δεν δύναται να εκτελεστεί σε άλλο κράτος μέλος με βάση τον κανονισμό 44/2001.

56. Λαμβανομένης υπόψη της απαντήσεως που προτείνω να δοθεί στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα, παρέλκει η απάντηση στο δεύτερο ερώτημα.

30 — Άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 2201/2003.

31 — Ως προς τους λόγους οι οποίοι είχαν δικαιολογήσει την εξαίρεση από τη Σύμβαση των Βρυξελλών των ζητημάτων των σχετικών με την προσωπική κατάσταση των φυσικών προσώπων, η έκθεση του P. Jénard σχετικά με τη Σύμβαση της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 1986, C 298, σ. 29) αναφέρει ότι «[ό]ποιοι και αν ήταν οι κανόνες δικαιοδοσίας που είχαν επιλεγεί —ας υποθέσουμε ότι η επιτροπή μπορούσε να καταλήξει στην ενοποίηση των σχετικών κανόνων στον τομέα αυτό— η ανομοιογένεια των υπαρχόντων νομοθετικών συστημάτων στα παραπάνω θέματα, ιδιαίτερα των κανόνων ιδιωτικού διεθνούς δικαίου, ήταν τέτοια ώστε ήταν δύσκολο να εγκαταλειφθεί στο στάδιο της διαδικασίας εκδόσεως exequatur ο έλεγχος των αναφερόμενων κανόνων».

32 — Realchemie Nederland (C-406/09, EU:C:2011:668, σκέψη 39 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

33 — Ibidem, σκέψη 40.

34 — Βλ., κατ' αναλογία, απόφαση Realchemie Nederland (C-406/09, EU:C:2011:668, σκέψη 42).

Γ — *Επί των προϋποθέσεων εκτελέσεως της χρηματικής ποινής στο πλαίσιο του κανονισμού 2201/2003*

57. Με το τρίτο προδικαστικό του ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ερωτά κατ' ουσίαν το Δικαστήριο αν η χρηματική ποινή, στο μέτρο που εξασφαλίζει την εφαρμογή δικαστικής αποφάσεως σχετικής με το δικαίωμα επικοινωνίας, πρέπει να θεωρείται ως μέτρο εκτελέσεως και, ως εκ τούτου, ως εγγραφόμενη στο πλαίσιο της διαδικασίας εκτελέσεως του δικαιώματος επικοινωνίας, η οποία, κατά το άρθρο 47, παράγραφος 1, του κανονισμού 2201/2003, διέπεται από το εθνικό δίκαιο, ή αν η χρηματική ποινή αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της σχετικής με το δικαίωμα επικοινωνίας αποφάσεως και είναι, ως εκ τούτου, αμέσως εκτελεστή με βάση τον κανονισμό 2201/2003.

58. Προκειμένου να απαντήσω στο ερώτημα αυτό, θα αναλύσω, πρώτον, τη νομική φύση της χρηματικής ποινής υπό το φως του συστήματος αναγνωρίσεως και εκτελέσεως των δικαστικών αποφάσεων στο εσωτερικό της Ένωσης. Δεύτερον, θα εξετάσω αν μια χρηματική ποινή, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της ουσίας της αποφάσεως σχετικά με το δικαίωμα επικοινωνίας ή αν, αντιθέτως, δύναται να απομονωθεί ως αυτόνομη υποχρέωση.

1. Επί της νομικής φύσεως της χρηματικής ποινής υπό το φως του συστήματος αναγνωρίσεως και εκτελέσεως των δικαστικών αποφάσεων στο εσωτερικό της Ένωσης

59. Γενικώς, όπως αναφέρθηκε στο σημείο 39 ανωτέρω, η χρηματική ποινή συνιστά εργαλείο το οποίο χρησιμοποιείται σε πλείονα κράτη μέλη. Σκοπός της είναι να διασφαλίσει την εκπλήρωση υποχρεώσεως η οποία, στην υπόθεση της κύριας δίκης, συνίσταται στον σεβασμό του δικαιώματος επικοινωνίας. Έχει συνεπώς παρεπόμενο χαρακτήρα και ερείδεται στην παραδοχή ότι η προοπτική καταβολής ενός σημαντικού ποσού παρακινεί τον υπόχρεο στην εκούσια εκπλήρωση της υποχρεώσεώς του. Ειδικότερα, όπως επισήμανα ήδη, με βάση την εν λόγω πτυχή της, η χρηματική ποινή προσομοιάζει με μέτρο εκτελέσεως.

60. Τα διάφορα στάδια επιβολής της χρηματικής ποινής αναδεικνύουν σαφώς την περιπλοκότητά της, καθιστώντας δυνατή την καλύτερη κατανόηση της φύσεώς της. Συγκεκριμένα, έκαστο των σταδίων αυτών, δηλαδή η απαγγελία της κύριας καταδίκης με την οποία επιβάλλεται η χρηματική ποινή, η εκκαθάριση του πράγματι οφειλόμενου ποσού και η καταβολή, εκούσια ή αναγκαστική, του τελευταίου, ενδέχεται να υπόκειται σε διακριτούς κανόνες και διαδικασίες[35]. Η περιπλοκότητα της χρηματικής ποινής αυξάνεται όταν το μέτρο πρέπει να ληφθεί στο πλαίσιο καταστάσεως που ενέχει διασυνοριακά στοιχεία[36].

61. Το τελευταίο αυτό στοιχείο, δηλαδή η διασυνοριακότητα, εξηγεί μεταξύ άλλων τη δυσκολία προσδιορισμού του καθεστώτος που έχει εφαρμογή επί της χρηματικής ποινής στο πλαίσιο του συστήματος αναγνωρίσεως και εκτελέσεως δικαστικών αποφάσεων στο εσωτερικό της Ένωσης, όπως συμβαίνει και στην υπόθεση της κύριας δίκης.

62. Με βάση τις προηγηθείσες σκέψεις, είναι κρίσιμη η νομική φύση μιας χρηματικής ποινής όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη.

35 — Βλ., υπό την έννοια αυτή, προτάσεις του γενικού εισαγγελέα P. Cruz Villalón στην υπόθεση DHL Express France (C-235/09, EU:C:2010:595, σημεία 47 και 48).

36 — Ibidem (σημεία 47 και 48).

2. Η χρηματική ποινή ως αναπόσπαστο μέρος της ουσίας της αποφάσεως σχετικά με το δικαίωμα επικοινωνίας

63. Ας μου επιτραπεί να ξεκινήσω την ανάλυσή μου διατυπώνοντας ένα ερώτημα: πρέπει η επίμαχη στην κύρια δίκη χρηματική ποινή να θεωρηθεί ως αναπόσπαστο μέρος της ουσίας της αποφάσεως σχετικά με το δικαίωμα επικοινωνίας ή μπορεί, αντιθέτως, να απομονωθεί ως αυτόνομη υποχρέωση;

64. Όσον αφορά την υπόθεση της κύριας δίκης, φρονώ ότι μια τέτοιου είδους χρηματική ποινή αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της ουσίας της αποφάσεως σχετικά με το δικαίωμα επικοινωνίας.

65. Συναφώς, διευκρινίζω καταρχάς ότι από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι η χρηματική ποινή που επιβλήθηκε από το βελγικό δικαστήριο αποσκοπεί στην εξασφάλιση της εφαρμογής μιας αποφάσεως σχετικής με το δικαίωμα επικοινωνίας. Καθορίστηκε από το δικαστήριο του κράτους μέλους προελεύσεως ταυτόχρονα με την επί της ουσίας απόφαση και έχει συνεπώς παρεπόμενο χαρακτήρα. Πρόκειται για το πρώτο στάδιο της επιβολής της χρηματικής ποινής, όπως αυτό μνημονεύθηκε στο σημείο 60 ανωτέρω, δηλαδή την απαγγελία της κύριας καταδίκης με την οποία επιβάλλεται η χρηματική ποινή.

66. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση η Επιτροπή υπογράμμισε, ορθώς, ότι η περίπτωση που μας απασχολεί, δηλαδή η εκτέλεση σε άλλο κράτος μέλος αποφάσεως σχετικής με το δικαίωμα επικοινωνίας και ορίζουσας χρηματική ποινή, δεν πρέπει να συγχέεται με την περίπτωση κατά την οποία το δικαστήριο του κράτους μέλους προελεύσεως εξέδωσε απόφαση σχετικά με το δικαίωμα επικοινωνίας χωρίς όμως να ορίσει χρηματική ποινή [37]. Στην υποθετική αυτή περίπτωση, η a posteriori επιβολή χρηματικής ποινής από το δικαστήριο του κράτους μέλους εκτελέσεως θα διέπετο χωρίς αμφιβολία από το άρθρο 47, παράγραφος 1, του κανονισμού 2201/2003 και θα υπέκειτο στη νομοθεσία του κράτους μέλους εκτελέσεως. Ωστόσο, το άρθρο 26 του εν λόγω κανονισμού απαγορεύει την επί της ουσίας αναθεώρηση της αποφάσεως σχετικά με το δικαίωμα επικοινωνίας.

67. Έπειτα, τονίζω μετ' επιτάσεως ότι, όπως προκύπτει από την απόφαση περί παραπομπής και από τις γραπτές παρατηρήσεις της Επιτροπής, η εκτέλεση της επίμαχης στη διαφορά της κύριας δίκης χρηματικής ποινής προϋποθέτει την αθέτηση, εκ μέρους του γονέα με τον οποίο διαμένει το τέκνο, της υποχρεώσεώς του να συνεργάζεται στην άσκηση του δικαιώματος επικοινωνίας. Συναφώς, συμμερίζομαι το επιχείρημα της Φινλανδικής, της Ισπανικής και της Λιθουανικής Κυβερνήσεως καθώς και της Επιτροπής, κατά το οποίο η χρηματική ποινή αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της αποφάσεως σχετικά με το δικαίωμα επικοινωνίας. Κατά συνέπεια, είναι λογικό να θεωρηθεί ότι η χρηματική ποινή διαθέτει, καταρχήν, την ίδια εκτελεστότητα όπως και η σχετική με το δικαίωμα επικοινωνίας απόφαση, κατά τα προβλεπόμενα στον κανονισμό 2201/2003.

68. Αντιθέτως, αν γινόταν δεκτή εν προκειμένω η ερμηνεία της Φινλανδικής Κυβερνήσεως, κατά την οποία η χρηματική ποινή εγγράφεται στο πλαίσιο της διαδικασίας εκτελέσεως κατά την έννοια του άρθρου 47, παράγραφος 1, του κανονισμού 2201/2003, τότε αυτή δεν θα μπορούσε ούτε να αναγνωριστεί ούτε να εκτελεστεί με βάση τον ανωτέρω κανονισμό, αλλά θα υπέκειτο στο δίκαιο του κράτους μέλους εκτελέσεως [38], όπως επισημαίνει η ίδια κυβέρνηση. Σε μια τέτοια περίπτωση, η χρηματική ποινή η οποία επιβλήθηκε από το δικαστήριο του κράτους μέλους προελεύσεως, εν προκειμένω από το βελγικό δικαστήριο, προς εξασφάλιση της ασκήσεως του δικαιώματος επικοινωνίας, θα κινδύνευε να στερηθεί την αποτελεσματικότητά της, ενώ συνιστά μέτρο που σκοπεί ακριβώς να εγγυηθεί την άσκηση του δικαιώματος επικοινωνίας. Ο καταναγκαστικός χαρακτήρας της χρηματικής ποινής θα περιοριζόταν συνεπώς μόνο στο κράτος μέλος προελεύσεως.

37 — Υπογραμμίζω ότι εξακολουθεί, καταρχήν, να έχει παρεπόμενο χαρακτήρα μια χρηματική ποινή που επιβάλλεται από το δικαστήριο του κράτους προελεύσεως προς εξασφάλιση κύριας υποχρεώσεως, δηλαδή του δικαιώματος επικοινωνίας, δυνάμει αποφάσεως μεταγενέστερης σε σχέση με εκείνη η οποία χορηγεί το ως άνω δικαίωμα. Κατά συνέπεια, η χρηματική αυτή ποινή δεν μπορεί να διέπεται από το άρθρο 47, παράγραφος 1, του κανονισμού 2201/2003.

38 — Λαμβάνοντας υπόψη ότι η Φινλανδική Κυβέρνηση θεωρεί ότι η χρηματική ποινή αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της αποφάσεως σχετικά με το δικαίωμα επικοινωνίας, φρονώ ότι η επιχειρηματολογία αυτή είναι αντιφατική.

69. Συμπεραίνω επομένως ότι μια χρηματική ποινή η οποία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της αποφάσεως σχετικά με το δικαίωμα επικοινωνίας, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, είναι, ως εκ τούτου, αμέσως εκτελεστή με βάση τον κανονισμό 2201/2003 και δεν δύναται να θεωρηθεί ως μέτρο εκτελέσεως εγγραφόμενο στο πλαίσιο της διαδικασίας εκτελέσεως κατά την έννοια του άρθρου 47, παράγραφος 1, του κανονισμού 2201/2003.

Δ — *Επί της εκκαθαρίσεως της χρηματικής ποινής στο πλαίσιο του κανονισμού 2201/2003: η αναλογική εφαρμογή του άρθρου 49 του κανονισμού 44/2001*

70. Με το τέταρτο προδικαστικό του ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να πληροφορηθεί αν, πριν από την εκτέλεσή της στο κράτος μέλος εκτελέσεως, η χρηματική ποινή πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο νέας δικαστικής αποφάσεως στο κράτος μέλος προελεύσεως, προκειμένου το ποσό της να καθοριστεί κατά τρόπο οριστικό από το δικαστήριο αυτού του κράτους μέλους.

71. Από τις γραπτές παρατηρήσεις της Φινλανδικής και της Λιθουανικής Κυβερνήσεως προκύπτει ότι αυτές θεωρούν ότι τέτοιου είδους επέμβαση του δικαστηρίου του κράτους μέλους προελεύσεως είναι περιττή, καθώς η εκτέλεση της χρηματικής ποινής υπόκειται εν πάση περιπτώσει στους εθνικούς κανόνες του κράτους μέλους εκτελέσεως στο πλαίσιο του άρθρου 47, παράγραφος 1, του κανονισμού 2201/2003. Αντιθέτως, η Ισπανική Κυβέρνηση και η Επιτροπή υποστηρίζουν στις παρατηρήσεις τους ότι η απουσία από τον κανονισμό 2201/2003 ενός κανόνα αντίστοιχου προς αυτόν του άρθρου 49 του κανονισμού 44/2001 πρέπει να καλυφθεί με αναλογική εφαρμογή της τελευταίας αυτής διατάξεως.

72. Συντάσσομαι με τη δεύτερη άποψη.

73. Βεβαίως, ο κανονισμός 2201/2003 δεν επιβάλλει την εκκαθάριση της χρηματικής ποινής· ωστόσο, στην προκείμενη περίπτωση, αξίζει να εξεταστεί το ενδεχόμενο αναλογικής εφαρμογής του άρθρου 49 του κανονισμού 44/2001 [39]. Πράγματι, η χρηματική ποινή ρυθμίζεται από τον νομοθέτη της Ένωσης μόνο στο πλαίσιο του άρθρου 49 του κανονισμού 44/2001 [40]. Η επέμβαση του νομοθέτη της Ένωσης στον τομέα αυτό έχει ως συνέπεια ότι οι δικαστικές αποφάσεις οι οποίες εκδίδονται σε ένα κράτος μέλος και επιβάλλουν τέτοιου είδους μέτρο «εκτελούνται στην επικράτεια άλλου κράτους [μέλους] μόνον αν εκκαθαρίστηκαν κατά το οριστικό τους ποσό από τα δικαστήρια του κράτους προελεύσεως» [41]. Η εφαρμογή του εν λόγω άρθρου προϋποθέτει συνεπώς την εκκαθάριση της

39 — Βλ. Magnus, U., και Mankowski, P., «Introduction», *Brussels II bis Regulation*, Magnus, U., και Mankowski, P. (επιμ.), Sellier European Law Publishers, 2012, σ. 32: «[it] ought to be stressed again that it would be foolish to dispose lightly of the treasure contained in the Brussels I regime and the experiences made in that realm. Prospective adventure trips might turn into entertainment journeys where Brussels I has already paved the ways».

40 — Οι δυσκολίες ερμηνείας, στα διάφορα εθνικά δίκαια, του άρθρου 49 του κανονισμού 44/2001 σχετικά με την έννοια της «χρηματικής ποινής» οδήγησε ορισμένους συγγραφείς στην εκτίμηση ότι η έννοια αυτή πρέπει να αποτελεί αντικείμενο «αυτόνομης ερμηνείας», επικεντρωμένης στη λειτουργία του εν λόγω εργαλείου, δηλαδή «την καταδίκη, ή την απειλή καταδίκης, ενός διαδίκου στην καταβολή χρηματικού ποσού προς εξασφάλιση της εφαρμογής δικαστικής αποφάσεως που εκδόθηκε επί αστικών και εμπορικών υποθέσεων». Βλ., Guinchard, E., «Procédures civiles d'exécution en droit international privé», Guinchard, S., και Moussa, T. (επιμ.), *Droit et pratique des voies d'exécution*, Dalloz, 7η έκδ., 2012, σ. 2172 και 2192.

41 — Η προϋπόθεση αυτή είχε υιοθετηθεί στο άρθρο 43 της Συμβάσεως των Βρυξελλών. Βλ. την έκθεση του P. Jénard, όπ.π., σ. 54. Η ίδια λύση είχε επίσης υιοθετηθεί και στη Σύμβαση του Λουγκάνο, της 16ης Σεπτεμβρίου 1988, και αναπαρήχθη στο άρθρο 49 της [νέας] Συμβάσεως του Λουγκάνο, της 30ής Οκτωβρίου 2007, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2007, L 339, σ. 1).

χρηματικής ποινής[42]. Με άλλα λόγια, το άρθρο 49 του κανονισμού 44/2001 δεν επιτρέπει την εκκαθάριση της χρηματικής ποινής σε κράτος μέλος άλλο από εκείνο στο οποίο αυτή επιβλήθηκε[43]. Κατά συνέπεια, οι δικαστικές αποφάσεις που επιβάλλουν χρηματική ποινή το ποσό της οποίας δεν «έχει καθοριστεί κατά τρόπο οριστικό» στο κράτος μέλος προελεύσεως εξαιρούνται από την εφαρμογή της αρχής της ελεύθερης κυκλοφορίας των αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, η οποία συνιστά έναν από τους θεμελιώδεις σκοπούς που επιδιώκει ο κανονισμός 44/2001, κατά την αιτιολογική του σκέψη 6.

74. Είμαι της γνώμης ότι, στην προκείμενη περίπτωση, ενδείκνυται η αναλογική εφαρμογή της ανωτέρω διατάξεως. Η εφαρμογή αυτή καθιστά αναγκαίες τις ακόλουθες παρατηρήσεις.

75. Κατά πρώτον, όπως επισήμανα ήδη προηγουμένως, δεν επιβάλλεται σε όλα τα κράτη μέλη η εκκαθάριση της χρηματικής ποινής[44]. Το στάδιο της προηγούμενης εκκαθαρίσεως της χρηματικής ποινής ενδέχεται συνεπώς να υπόκειται σε διαφορετικούς κανόνες και διαδικασίες στις διάφορες εθνικές έννομες τάξεις, όπως συμβαίνει και στην υπό κρίση υπόθεση, δεδομένου ότι στο βελγικό δίκαιο δεν προβλέπεται τέτοιου είδους διαδικασία εκκαθαρίσεως. Η απόκλιση αυτή μεταξύ των εθνικών δικαίων αποτελεί τον λόγο για τον οποίο θεσπίστηκε ο κανόνας του άρθρου 49 του κανονισμού 44/2001[45]. Πιο συγκεκριμένα, από την έκθεση του P. Schlosser[46] προκύπτει ότι ο ως άνω κανόνας προστέθηκε «προς αντιμετώπιση των δυσκολιών που θα μπορούσαν να προκύψουν στις σχέσεις μεταξύ των κρατών στον τομέα της εκτελέσεως αποφάσεων σχετικών με την εφαρμογή ατομικών πράξεων, οσάκις προβλέπεται χρηματική ποινή ως κύρωση».

76. Συναφώς, κατά την Επιτροπή, μολονότι ο κανονισμός 2201/2003 δεν περιέχει διάταξη ισοδύναμη με το άρθρο 49 του κανονισμού 44/2001, το εν λόγω ζήτημα δεν τέθηκε κατά τη διαπραγμάτευση ούτε αποτέλεσε αντικείμενο ενασχολήσεως κατά τη σύνταξη του κανονισμού 2201/2003. Εντούτοις, όπως επισήμανε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, εξ αυτών δεν πρέπει να συναχθεί ότι πρόθεση του νομοθέτη ήταν να εξαιρέσει την εκτέλεση της χρηματικής ποινής από το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού αυτού.

42 — Η λύση αυτή επικρίθηκε, μεταξύ άλλων στην έκθεση των Hess, B., Pfeiffer, T., και Schlosser, P., όπ.π., σ. 271 έως 275, η οποία επισήμαινε τις δυσκολίες ερμηνείας του άρθρου 49 του κανονισμού 44/2001. Βλ., επίσης, Hess, B., Pfeiffer, T. και Schlosser, P., *The Brussels I. Regulation (EC) No 44/2001*, Beck München, 2008, σ. 156 έως 159. Σύμφωνα με τη λογική αυτή, η διατύπωση του άρθρου 67 της προτάσεως κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (αναδιατύπωση), [COM(2010) 748 τελικό, της 14ης Δεκεμβρίου 2010, σ. 271 έως 275], είχε ως εξής: «[ο]ι αλλοδαπές αποφάσεις που εκδίδονται σε κράτος μέλος και καταδικάζουν σε χρηματική ποινή ως μέσο εκτέλεσης κηρύσσονται εκτελεστές στο κράτος μέλος εκτέλεσης σύμφωνα με τις διατάξεις των τμημάτων 1 ή 2, αναλόγως της περιπτώσεως. Το αρμόδιο δικαστήριο ή η αρχή στο κράτος μέλος εκτέλεσης προσδιορίζει το πληρωτέο ποσό μόνο αν το ποσό αυτό δεν έχει προσδιορισθεί κατά τρόπο οριστικό από τα δικαστήρια του κράτους προέλευσης». Ωστόσο, όπως επισήμανε η Επιτροπή στις γραπτές παρατηρήσεις της, οι διαπραγματεύσεις οδήγησαν στο συμπέρασμα ότι η σχετική με τον προσδιορισμό του οριστικού ποσού της χρηματικής ποινής προϋπόθεση ήταν το μοναδικό συγκεκριμένο μέσο που καθιστούσε δυνατή την εξασφάλιση της εκτελέσεως των χρηματικών ποινών στο εξωτερικό, οπότε η διάταξη παρέμεινε αμετάβλητη κατά την αναδιατύπωση του κανονισμού 44/2001. Βλ. επίσης το σχόλιό μου στην επόμενη υποσημείωση.

43 — Βλ. άρθρο 55 του κανονισμού 1215/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2012, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (αναδιατύπωση) (ΕΕ 2012, L 351, σ. 1). Μολονότι η διατύπωση του άρθρου αυτού διαφέρει από τη διατύπωση του άρθρου 49 του κανονισμού 44/2001, η απαίτηση δικαστικής εκκαθαρίσεως της χρηματικής ποινής περιλαμβάνεται σε αμφότερα τα εν λόγω άρθρα. Βλ., επίσης, άρθρο 66 του κανονισμού 1215/2012: «1. [ο] παρών κανονισμός εφαρμόζεται μόνο στις αγωγές που ασκούνται στα δημόσια έγγραφα που εκδίδονται ή καταγράφονται και τους δικαστικούς συμβιβασμούς που εγκρίνονται ή συνάπτονται κατά ή μετά την 10η Ιανουαρίου 2015. 2. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 80, ο κανονισμός (ΕΚ) 44/2001 συνεχίζει να διέπει τις αποφάσεις που εκδίδονται σε αγωγές που ασκήθηκαν, τα δημόσια έγγραφα που εκδόθηκαν ή καταγράφηκαν και τους δικαστικούς συμβιβασμούς που εγκρίθηκαν ή συνήφθησαν πριν από την 10η Ιανουαρίου 2015 και που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού αυτού».

44 — Βλ. σημείο 42 ανωτέρω.

45 — Βλ. Gaudemet-Tallon, H., *Compétence et exécution des jugements en Europe. Règlement nº 44/2001. Conventions de Bruxelles et de Lugano*, 4η έκδοση, L.G.D.J., 2010, σ. 487.

46 — Όπ.π., σ. 132.

77. Κατά δεύτερον, επισημαίνω ότι η αναλογική εφαρμογή του άρθρου 49 του κανονισμού 44/2001 είναι ικανή να αποτρέψει κάθε μορφή επί της ουσίας αναθεωρήσεως της αποφάσεως που εκδόθηκε από το δικαστήριο του κράτους μέλους προελεύσεως, όπως αυτή η οποία ενδέχεται να προκύψει εξαιτίας της επεμβάσεως του δικαστηρίου του κράτους μέλους εκτελέσεως[47] και την οποία απαγορεύει το άρθρο 26 του κανονισμού 2201/2003[48]. Ειδικότερα, εάν επενέβαινε για να ρυθμίσει τη χρηματική ποινή κατά τις επιβαλλόμενες από το εθνικό δίκαιο διαδικαστικές προδιαγραφές, το δικαστήριο αυτό όχι μόνο θα ερχόταν αντιμέτωπο με τις δυσκολίες που συνδέονται ειδικά με την εφαρμογή των διαδικαστικών κανόνων άλλης έννομης τάξεως, αλλά κυρίως, και αυτό είναι το σημαντικότερο, θα προσέκρουε στο καθεστώς εκτελέσεως που καθιερώνει ο κανονισμός 2201/2003 και στην αρχή της αμοιβαίας αναγνωρίσεως των δικαστικών αποφάσεων, στην οποία θεμελιώνεται ο κανονισμός αυτός[49]. Επίσης, προσήκει κατά τη γνώμη μου να σημειωθεί συναφώς ότι από τις αιτιολογικές σκέψεις 2 και 21 του κανονισμού 2201/2003 προκύπτει ότι το καθεστώς αναγνωρίσεως και εκτελέσεως των δικαστικών αποφάσεων συνιστά τον ακρογωνιαίο λίθο για τη δημιουργία ενιαίου δικαστικού χώρου και θεμελιώνεται στην αρχή της αμοιβαίας εμπιστοσύνης.

78. Επιπλέον, προσθέτω ότι, λαμβανομένου υπόψη του ιδιαίτερου χαρακτήρα του δικαιώματος επικοινωνίας όσον αφορά την πραγματική άσκησή του[50], η μοναδική εξουσία την οποία διαθέτει το δικαστήριο του κράτους μέλους εκτελέσεως ως προς τη σχετική με το δικαίωμα επικοινωνίας απόφαση είναι αυτή που του απονέμει το άρθρο 48 του κανονισμού 2201/3003 αναφορικά με τους πρακτικούς διακανονισμούς για την άσκηση του προαναφερθέντος δικαιώματος[51]. Ειδικότερα, η διάταξη αυτή χορηγεί ένα περιθώριο εκτιμήσεως στο δικαστήριο του κράτους μέλους εκτελέσεως, επιτρέποντάς του να επέμβει προς εξασφάλιση της αποτελεσματικής ασκήσεως του δικαιώματος επικοινωνίας. Εντούτοις, το δικαστήριο του κράτους μέλους εκτελέσεως δεν μπορεί να αναθεωρήσει επί της ουσίας την απόφαση, αλλά οφείλει να περιορίζεται στην εξέταση του αν η απόφαση αυτή περιλαμβάνει πρακτικού χαρακτήρα διατάξεις σχετικά με την άσκηση του εν λόγω δικαιώματος και του αν οι διατάξεις αυτές είναι επαρκείς[52]. Συναφώς, η Επιτροπή υπογραμμίζει στις γραπτές παρατηρήσεις της ότι τα δικαστήρια πρέπει να χρησιμοποιούν τις εξουσίες που τους απονέμει το άρθρο 48 του κανονισμού 2201/2003 κατά τρόπον ώστε να δίδεται βάρος στο δικαίωμα επικοινωνίας και, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο, να διασφαλίζεται η άσκησή του. Συμμερίζομαι την άποψη αυτή.

79. Κατά τρίτον, η αναλογική εφαρμογή του άρθρου 49 του κανονισμού 44/2001 επιβάλλεται, κατά τη γνώμη μου, ως εξαίρεση από τον γενικό κανόνα του άρθρου 41, παράγραφος 1, του κανονισμού 2201/2003. Το τελευταίο προβλέπει ότι «απόφαση εκδιδόμενη σε κράτος μέλος για το δικαίωμα επικοινωνίας […], για την οποία έχει εκδοθεί πιστοποιητικό σύμφωνα με την παράγραφο 2 στο κράτος μέλος προέλευσης, αναγνωρίζεται και εκτελείται σε άλλο κράτος μέλος χωρίς να απαιτείται κήρυξη εκτελεστότητάς της και χωρίς η αναγνώριση να μπορεί να προσβληθεί». Επομένως, η ενδεχόμενη τροποποίηση του περιεχομένου του δικαιώματος επικοινωνίας ενόψει, αφενός, της βέλτιστης ικανοποιήσεως του συμφέροντος του τέκνου και, αφετέρου, της προσαρμογής σε τυχόν επελθούσα μεταβολή των περιστάσεων εμπίπτει αποκλειστικώς στην αρμοδιότητα του κράτους μέλους προελεύσεως. Το δικαστήριο του κράτους μέλους εκτελέσεως πρέπει να είναι σε θέση να θεμελιώσει την απόφασή του σε χρηματική ποινή το ποσό της οποίας έχει καθοριστεί κατά τρόπο οριστικό.

47 — Βλ., McEleavy, P., «Article 48», *Brussels II bis Regulation*, Magnus, U., και Mankowski, P. (επιμ.), όπ.π., σ. 398 έως 402, σ. 399: «It was clearl[y] […] that courts in the State of enforcement were afforded a limited power through Art. 48 to review the foreign order to assess the modalities of its operation».

48 — Συναφώς, βλ., επίσης, άρθρο 45, παράγραφος 2, του κανονισμού 44/2001.

49 — Βλ., κατ' αναλογία, απόφαση Aguirre Zarraga (C-491/10 PPU, EU:C:2010:828, σκέψεις 69 και 70).

50 — Το δικαίωμα επικοινωνίας συναρτάται συχνά με εξωτερικά στοιχεία, όπως η υγεία του τέκνου ή η απόσταση που χωρίζει τον γονέα από το τέκνο, τα οποία αποκτούν ακόμη μεγαλύτερη σημασία στο πλαίσιο καταστάσεως που ενέχει διασυνοριακά στοιχεία.

51 — Εφόσον, κατά το άρθρο 48 του κανονισμού 2201/2003, «δεν έχουν προβλεφθεί, ή έχουν προβλεφθεί κατά τρόπο ανεπαρκή, οι απαραίτητοι διακανονισμοί στην απόφαση των δικαστηρίων του κράτους μέλους με διεθνή δικαιοδοσία ως προς την ουσία της υπόθεσης και υπό τον όρο ότι γίνονται σεβαστά τα ουσιαστικά στοιχεία αυτής της απόφασης».

52 — Βλ., McEleavy, P., όπ.π., σ. 398.

80. Στην υπόθεση της κύριας δίκης, ο Chr. Bohez πρέπει συνεπώς να λάβει από το βελγικό δικαστήριο επιβεβαίωση του οριστικού ποσού της χρηματικής ποινής, μολονότι το βελγικό δίκαιο δεν επιβάλλει διακριτή απόφαση. Συναφώς, θεωρώ χρήσιμο να αναφερθώ στη βελγική νομολογία και θεωρία στον τομέα αυτό. Ειδικότερα, κατά τη βελγική νομολογία, η προσφυγή ενώπιον του δικαστηρίου του κράτους μέλους προελεύσεως δικαιολογείται υπό το πρίσμα του κανονισμού 44/2001, μολονότι το βελγικό δίκαιο δεν προβλέπει διαδικασία εκκαθαρίσεως της χρηματικής ποινής[53]. Από την πλευρά της, η βελγική θεωρία θεωρεί ότι, στο πλαίσιο του «ευρωπαϊκού χώρου», ο κανονισμός 44/2001 υπερέχει και το βελγικό δικαστήριο της εκτελέσεως έχει διεθνή δικαιοδοσία προς εκκαθάριση της χρηματικής ποινής ακόμα και αν δεν έχει κινηθεί διαδικασία εκτελέσεως στο Βέλγιο[54]. Εν πάση περιπτώσει, η αρμοδιότητα εκκαθαρίσεως της χρηματικής ποινής ανήκει στις αρμόδιες αρχές του κράτους προελεύσεως.

81. Κατά τέταρτον, είμαι της άποψης ότι η απαίτηση εκκαθαρίσεως της χρηματικής ποινής στο πλαίσιο του κανονισμού 2201/2003 εναρμονίζεται πλήρως με έναν τομέα τόσο ευαίσθητο όπως αυτός των οικογενειακών σχέσεων εν γένει και του δικαιώματος επικοινωνίας ειδικότερα. Το άρθρο 24, παράγραφος 3, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης προβλέπει ότι το «παιδί έχει δικαίωμα να διατηρεί τακτικά προσωπικές σχέσεις και απ' ευθείας επαφές με τους δύο γονείς του, εκτός εάν τούτο είναι αντίθετο προς το συμφέρον του»[55]. Συναφώς, από την αιτιολογική σκέψη 2 του κανονισμού 2201/2003 προκύπτει ότι το δικαίωμα επικοινωνίας θεωρείται ως πρώτη προτεραιότητα. Ενόψει της προστασίας των δικαιωμάτων του τέκνου, είναι συνεπώς θεμελιώδες να μπορούν αμφότεροι οι γονείς να ασκούν αποτελεσματικά το δικαίωμά τους επικοινωνίας, κάτι που αποτελεί ακριβώς τον σκοπό κάθε χρηματικής ποινής.

82. Στο πλαίσιο αυτό, η αναλογική εφαρμογή του άρθρου 49 του κανονισμού 44/2001 θα καθιστούσε εφικτό τον δικαστικό έλεγχο των προβαλλόμενων από τον δανειστή της κύριας υποχρεώσεως παραβάσεων. Ο έλεγχος αυτός είναι κεφαλαιώδους σημασίας ενόψει της βέλτιστης ικανοποιήσεως του συμφέροντος του τέκνου. Πράγματι, προϋποθέτει ότι το δικαστήριο του κράτους μέλους προελεύσεως εξακριβώνει όχι μόνο τον αριθμό απουσιών του τέκνου, αλλά και τους λόγους των απουσιών αυτών, για παράδειγμα αν αυτές συνδέονται με κάποιο ατύχημα, με την υγεία του τέκνου ή ενός εκ των γονέων, με την άρνηση ενός εφήβου να διατηρεί επαφές με τον γονέα που δεν ασκεί την επιμέλεια ή με οικονομικά προβλήματα των γονέων.

83. Τέλος, όπως προκύπτει από το σημείο 79 ανωτέρω, υπό το πρίσμα του συμφέροντος του τέκνου, αν μια χρηματική ποινή έχει επιβληθεί με απόφαση σχετικά με το δικαίωμα επικοινωνίας και ζητείται η εκτέλεσή της σε άλλο κράτος μέλος, τα δύο εμπλεκόμενα δικαστήρια οφείλουν να συνεργαστούν προκειμένου να διασφαλιστεί η συνεκτίμηση όλων των στοιχείων της υποθέσεως. Προς τούτο, μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις εξουσίες που τους απονέμει το άρθρο 48 του κανονισμού 2201/2003. Η συνεργασία αυτή συνεπάγεται κατανομή των αρμοδιοτήτων και των

53 — Βλ. διάταξη της 17ης Σεπτεμβρίου 2001, εκδοθείσα από τον πρόεδρο του πρωτοδικείου Λιέγης: «[…] πρόκειται για προληπτική προσφυγή, η οποία είναι παραδεκτή οσάκις η στάση του υπόχρεου υποδηλώνει σαφώς αμφισβήτηση της οφειλής της χρηματικής ποινής. Επιπλέον, ο εν λόγω προηγούμενος καθορισμός του ποσού της χρηματικής ποινής επιβάλλεται από τον κανονισμό (ΕΚ) 44/2001, άρθρο 49 […], γεγονός το οποίο δικαιολογεί, υπό το πρίσμα του κανονισμού, την προσφυγή ενώπιον δικαστηρίου του κράτους προελεύσεως, μολονότι ο κανονισμός Benelux δεν προβλέπει διαδικασία εκκαθαρίσεως της χρηματικής ποινής».

54 — Βλ. de Leval, G. και van Compernolle, J., *Saisies et astreinte*, Éditions de la Formation permanente CUP – Octobre 2003, Université de Liège, σ. 272, και van Compernolle, J., όπ.π., σ. 47: «[σ]ε αντίθεση προς τα όσα προβλέπονται στον χώρο Benelux, στον ευρωπαϊκό χώρο επιβάλλεται η εκ νέου προσφυγή ενώπιον δικαστηρίου του κράτους προελεύσεως για την απόκτηση νέου τίτλου με τον οποίο εκκαθαρίζεται η χρηματική ποινή και με βάση τον οποίο μπορεί να λάβει χώρα διαδικασία αναγκαστικής εισπράξεως. Επομένως, ο ευρωπαϊκός κανονισμός υπερέχει και το δικαστήριο της εκτελέσεως έχει διεθνή δικαιοδοσία προς εκκαθάριση της χρηματικής ποινής ακόμα και αν δεν έχει κινηθεί διαδικασία εκτελέσεως».

55 — Βλ. αιτιολογική σκέψη 33 του κανονισμού 2201/2003. Βλ., επίσης, Lenaerts, K., «The Interpretation of the Brussels II Bis Regulation by the European Court of Justice», *En hommage à Albert Weitzel – L'Europe des droits fondamentaux, Sous la direction de Luc Weitzel*, Pedone, A., 2013, σ. 129 έως 152, σ. 132: «The Regulation must be interpreted in compliance with the fundamental rights of the child concerned, notably with Articles 7 and 24 of the Charter of Fundamental Rights of the European Union».

ευθυνών μεταξύ του δικαστηρίου του κράτους μέλους προελεύσεως και του δικαστηρίου του κράτους μέλους εκτελέσεως, ούτως ώστε να διασφαλίζεται υπέρ του τέκνου η προστασία την οποία του αναγνωρίζει το δίκαιο της Ένωσης. Το συμφέρον του τέκνου πρέπει να λαμβάνεται κατά προτεραιότητα υπόψη από τα εμπλεκόμενα δικαστήρια [56].

84. Κατά συνέπεια, με βάση τα ανωτέρω στοιχεία, φρονώ ότι, πριν από την εκτέλεσή της στο κράτος μέλος εκτελέσεως, η χρηματική ποινή πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο νέας δικαστικής αποφάσεως στο κράτος μέλος προελεύσεως, προκειμένου το ποσό της να καθοριστεί κατά τρόπο οριστικό από το δικαστήριο αυτού του κράτους μέλους.

85. Λαμβανομένων υπόψη των απαντήσεών μου στο τρίτο και στο τέταρτο ερώτημα, παρέλκει η απάντηση στο πέμπτο προδικαστικό ερώτημα που υπέβαλε το αιτούν δικαστήριο.

V – **Πρόταση**

86. Με βάση όλες τις ανωτέρω σκέψεις, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει ως εξής στα ερωτήματα που υπέβαλε το Korkein oikeus:

1) Δικαστική απόφαση η οποία εκδίδεται σε κράτος μέλος και ορίζει χρηματική ποινή προς εξασφάλιση της ασκήσεως του δικαιώματος επικοινωνίας δεν δύναται να εκτελεστεί σε άλλο κράτος μέλος με βάση τον κανονισμό (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις.

2) Χρηματική ποινή η οποία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της αποφάσεως σχετικά με το δικαίωμα επικοινωνίας, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, είναι, ως εκ τούτου, αμέσως εκτελεστή με βάση τον κανονισμό (ΕΚ) 2201/2003 του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) 1347/2000, και δεν δύναται να θεωρηθεί ως μέτρο εκτελέσεως εγγραφόμενο στο πλαίσιο της διαδικασίας εκτελέσεως κατά την έννοια του άρθρου 47, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού.

3) Πριν από την εκτέλεσή της στο κράτος μέλος εκτελέσεως, η χρηματική ποινή πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο νέας δικαστικής αποφάσεως στο κράτος μέλος προελεύσεως, προκειμένου το ποσό της να καθοριστεί κατά τρόπο οριστικό από το δικαστήριο αυτού του κράτους μέλους.

56 — Βλ. Lenaerts, K., όπ.π., σ. 151: «When interpreting the provisions of the Brussels II bis Regulation relating to matters of parental responsibility, the ECJ always takes into account the best interests of the child».